

Zöld állítások és jelölések (greenwashing)

Szénási Krisztina

2025. Április 2.

EU által javasolt zöld állításokra vonatkozó irányelv (GCD) története

2020 Március

Az Európai Bizottság elfogadta a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervet

2022 Március

A Bizottság irányelvjavaslatot fogad el a fogyasztók szerepvállalásának növeléséről a zöld átállásban.

2023 Március

A Bizottság irányelvjavaslatot fogadott el a környezetbarát jellegre vonatkozó állításokról.

A zöld állításokról szóló irányelv

- **Környezeti címkék és állítások hitelesítése:**

- Segít a fogyasztóknak megalapozott döntéseket hozni vásárláskor.

- **Problémák a környezeti állításokkal:**

- Az alkalmazott környezeti állítások jelentős hányada megbízhatatlan.
- A túl sokféle és tömegesen alkalmazott állítások lecsökkentették a fogyasztói bizalmat.
- Vállalatok hamis benyomást kelthetnek a termékek környezeti hatásairól vagy előnyeiről.
- A jelenséget zöldre festésnek nevezik.

Greenwashing

- **EU által javasolt zöld állításokra vonatkozó irányelv (GCD):**

- A környezettudatosság növekedése és a szigorodó szabályozások közepette jön létre.
- Kulcsfontosságú szerep a környezeti állítások világosabbá tételében.
- Célja a zöldre festés kezelése és a fogyasztók, valamint a környezet védelme.

eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0166

- **Az irányelv hatása és jövője:**

- 2024-ben az Európai Parlament és a Tanács tárgyalta az irányelvet.
- A GCD célja, hogy formálja a fogyasztói bizalmat, az üzleti gyakorlatokat és a szabályozási környezetet.
- Elősegíti a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére irányuló gazdasági átmenetet.

- **A GCD fő célja:**

- Vállalatoknak megbízható bizonyítékokkal kell alátámasztaniuk a konkrét környezetvédelmi állításukat (pl. „szén-dioxid-semleges”).
- Az elszámoltathatóság és átláthatóság biztosítása a címkék és kifejezések összetett rendszerében.

- **ECD (fogyasztók felhatalmazásáról szóló irányelv) kapcsolódás:**

- Az ECD környezetvédelmi vonatkozásaira épít.
- Általánosabb állításokat is magában foglal (pl. „környezetbarát”).
- Figyelembe veszi a társadalmi hatásokat és az áruk, szolgáltatások körforgásos jellegét.

- **Kulcsfontosságú intézkedések:**

- Egyértelmű kritériumokat arra vonatkozóan, hogyan kell a vállalatoknak igazolniuk környezeti állításukat és címkéiket.
- A környezeti állításokat és címkéket független, akkreditált hitelesítő szervezeteknek kell ellenőrizniük.
- Új szabályokat vezetnek be a környezetvédelmi címkézési rendszerek irányítására, hogy biztosítsák azok szilárd, átlátható és megbízható működését.

Hazai szabályozás alapján a zöld állítások

A) A termék összetételével kapcsolatos állítások

Csomagolásra:

- Újrahasznosítható
- Újrahasznosított
- Újratölthető

Élelmiszerre:

- „Mentes” állítások
- Organikus, „bio”

B) Termelési folyamatra vonatkozó állítások

- Megújuló energiával kapcsolatos állítások
- A termék élettartamára és tartósságára vonatkozó állítások
- Szén-dioxid kibocsátással kapcsolatos állítások

C) A jövőre vonatkozó zöld állítások

- Lebomló
- Komposztálásra vonatkozó állítások
- Vállalkozás tevékenységével kapcsolatos kommunikáció

D) Összehasonlító és piacelsőségi állítások

- Az összehasonlító állításoknak ellenőrizhetőnek, relevánsnak és objektívnek kell lenniük.
- Az összehasonlításoknak a megfelelő termékkategóriára kell vonatkozniuk, és a vállalkozásnak pontos adatokat kell biztosítani a fogyasztók számára.

Az összehasonlító állítások során figyelni kell a megfelelő kontextusra és a lehetséges félreértések elkerülésére.

Az ökocímkék az ISO 14024-es szabvány alapján az alábbiak szerint sorolhatók

I-es típusú ökocímkék

- Jellemző: Termék környezeti teljesítményét minősítik.
- Alapja: Életciklus-értékelés.
- Tanúsítás: Harmadik független fél általi tanúsítás szükséges.
- Cél: Megfelelőség biztosítása.
- Példa erre az Európai Unió ökocímke, Környezetbarát Termék

Mire figyelünk oda, mit nem szabad?

Vásárló számára releváns információ!!

I-es típushoz hasonló ökocímke

- Jellemző: Tanúsítás egyetlen környezeti szempont alapján..
- Alapja és Cél: Hasonló az I. típusú címkék.
- Tanúsítás: Harmadik fél általi adatok alapján történik..
- Példa erre a Fenntartható erdőgazdálkodás

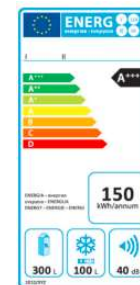
II-es típusú ökocímkék

- Jellemző: Gyártó saját magának adja, harmadik fél általi tanúsítás nélkül.
- Alapja: Általában egy adott terméktulajdonság.
- Cél: Marketing, de fontos a hitelesség.
- Megjegyzés: Vásárlói megtévesztés nem lehet tartós stratégia, gyakran előfordul a „zöldre mosás”

III-as típusú ökocímkék

- Jellemző: EPD (Environmental Product Declaration) termékadatlapok.
- Alapja: Részletes műszaki tulajdonságok.
- Tanúsítás: Harmadik fél által előírt és hitelesített környezeti adatokat tartalmazó lista.
- Megjegyzés: Nem igazi címke, hanem adatlap.

Hogyan igazolható a megfelelés, miként történik az ellenőrzés?

•EU ökocímke:

- ISO I. típusú ökocímke
- Működését a [66/2010/EK](#) rendelet szabályozza
- Kritériumok és értékelési feltételek meghatározása az EU ökocímke-bizottsága (EUÖB) által

•Nemzeti ökocímkek:

- Több EU tagállamnak saját ökocímke rendszere
- Magyarországon 1994 óta elérhető a „Környezetbarát Termék” védjegy (ISO I. típusú)
- A termékminősítést és védjegy használatát a [29/1997. \(VIII. 29.\) KTM rendelet](#) szabályozza

•Átfedés az uniós és magyar rendszerek között:

- Egyes termékcsoportok esetében a pályázók választhatják a magyar, uniós vagy mindkét ökocímket
- A magyar rendszer az uniós kritériumokat veszi át, de olyan termékek is minősíthetők, amelyekhez nincs uniós rendszer

•Lehetőségek és előnyök:

- A magyar szabályozás lehetőséget biztosít olyan termékek számára, amelyeknek nincs uniós kritériumrendszerük
- Kedvező környezetvédelmi jellemzők elismerése és megkülönböztetése

- Minősített termékek és gyártóik:**

- Elérhető a www.okocimke.hu honlapon

- Ellenőrzés és feltételrendszerek:**

- A megfelelő feltételrendszert a termék honlapján (<https://okocimke.hu/odaiteles-kriteriumai>) és az EU ökocímke hivatalos oldalán (<https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>) ellenőrizhetjük

- Pályázati folyamat:**

- Nyilvános, önkéntes és folyamatos
- Csak olyan termékek minősíthetők, amelyekhez kidolgozott minősítési feltételrendszer létezik
- Kivétel: étel- és italárak, gyógyszerek, gyógyászati termékek nem minősíthetők

Megfelelőség igazolása I. típusú ökocímke

Termék követelmények teljesítése:

- Dokumentáció benyújtása, egyedi információk a termékről

•Címkehasználati szerződés:

- Ha a pályázat sikeres, a HungaroMet Nonprofit Zrt. címkehasználati szerződést köt a pályázóval.
- A szerződés időtartama alatt folyamatosan ellenőrzi a termék megfelelőségét.
- A szerződés érvényessége megegyezik a minősítési feltételrendszer érvényességi idejével.
- A szerződés meghosszabbítható, ha a termék továbbra is megfelel az érvényes követelményeknek.

•Ellenőrzési folyamat:

- A védjegyhasználati szerződés után legalább évente egyszer ellenőrzés.
- A Szervezet jogosult a dokumentáció bemutatását kérni a védjegyhasználótól.
- A Szervezet vagy annak megbízott képviselője bármikor ellenőrizheti a gyártási eljárásokat, minősítő rendszert a gyártó telephelyén.
- A védjegyhasználónak biztosítania kell az ellenőrzés lehetőségét, előzetes értesítés nélkül is.

•Ellenőrzés utáni intézkedések:

- Az ellenőrzést követően a Szervezet jelentést küld a védjegyhasználónak.
- Indokolt esetben további helyszíni ellenőrzések is végezhetők fogyasztói kezdeményezésre.

•Megfelelés hiánya esetén:

- Ha a termék nem felel meg a követelményeknek, a Szervezet kezdeményezi a védjegyhasználat felfüggesztését vagy visszavonását.
- A végső döntést a miniszter hozza meg.

Megfelelőség igazolása II. típusú ökocímke

•MSZ EN ISO 14021:2016 szabvány követelményei:

- Az állításoknak pontosnak, megalapozottnak és igazolhatónak kell lenniük.
- Az állítások nem lehetnek félrevezetőek.
- Az állítást úgy kell bemutatni, hogy az egyértelműen jelezze, hogy a teljes termékre vagy csak a csomagolására vonatkozik.
- Szükség szerint újraértékelés és frissítés szükséges a technológiai változások és más tényezők figyelembevételével.

•Értékelési és igényérvényesítési követelmények:

- A vállalkozó felelős az állítások igazolásához szükséges adatok értékeléséért és biztosításáért.
- Az értékelés megbízhatóságát előzetesen értékelni kell.
- Az értékelést teljes körűen dokumentálni kell.
- Az alátámasztó információk bárki számára elérhetőek kell legyenek, ha kéri.

•Összehasonlító állítások értékelése:

Az összehasonlítás a következő alapján történhet:

- A szervezet saját folyamatai, korábbi termékei,
- Más szervezetek folyamatai, termékei.
- Az összehasonlításnak a közzétett szabványok és elismert módszerek alapján kell történnie.

Termék életciklusára kapcsolatos állítások összehasonlítása

- Számszerűnek kell lennie
- Ugyanazon funkcionális egységen alapszik
- Megfelelő időintervallumot vesznek figyelembe, 12 hónap.
- A termékek és csomagolásuk fejlesztései külön kell kezelni.

•Módszer kiválasztása:

- Az értékelési és állítás ellenőrzési módszerek nemzetközi és regionális szabványokon alapuljanak.
- Ha nincsenek előre kidolgozott módszerek, a vállalkozónak kell új módszert kidolgoznia (szabványok figyelembe vételével).
- Az alkalmazott módszernek meg kell felelnie az MSZ EN ISO 14021:2016 szabvány követelményeinek.

•Dokumentációk szükségessége:

- Az alkalmazott szabvány vagy módszer azonosítója.
- Okirati bizonyítékok, ha a tesztelés nem lehetséges.
- Vizsgálati eredmények, ha szükségesek.
- Ha az állítást független fél végzi, annak neve és elérhetősége.
- Összehasonlító állítás esetén a módszer leírása és a vizsgálat eredményei.

•Példa – Szénlábnyom:

- A szénlábnyom az üvegházhatású gázok nettó kibocsátásának mértéke a termék életciklusa során.
- Az értékelést az ISO/TS 14067 szabvány szerint kell végezni.
- Minden üvegházhatású gáz kibocsátást tonna CO₂ egyenértékre kell átszámítani.

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

Kérdéseiket az alábbi elérhetőségen várjuk: ugyfelszolgalat@nkfh.gov.hu
nkfh.gov.hu